

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ár : egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

A házi szellemek.

— Elbeszélés. —
(Vége. Képpel.)

A vén bagoly megrázta magát s kezdé:
— A házi szellemek, vagy „apró szentek“, „kis népek“, a mint nevezni szokták, kicsi lények, kik gyakran meghonosulnak a házban. Kis emberkék ők, sokkal gyöngédebbek és finomabbak, mintsem hogy nehéz munkát végezhetnének, de sokkal frisebbek és gyorsabbak, mint a nagy emberek. Ropant könnyűséggel tudnak szaladni és ugrálni, henteregni, s alig ismerik névszerint azokat a sok fájdalmakat és bajokat, mikről a nagyok panaszkodnak. Nincs sem hivatásuk, sem valami mesterségök, más emberek költségén élnek s mit sem tudnak a gondról; sokat nem tudnak semmiről sem, ám bár néha okosak és szeretnek tanulni. Szeretik a nyalánságokat, játékot és tréfát. Nagyon kedvessé tudják magukat tenni és ők is ragaszkodnak azokhoz, a kik őket szeretik; hanem bizony piczi nép az és nem is végezhet nagy dolgokat. Ha lusták és neveletlenek, akkor manóknak nevezik, és akkor valóságos kínzói azon családnak, melyben

élnek. De ha hasznot tesznek és értelmesek, akkor házi tündéréknek nevezik őket, s valóságos áldássá válnak mindazok számára, a kik velök élnek. Az ilyen áldott kis lények valami jó házaspárhoz szegődnek, vigasztalják azt derült nevetésökkel és vigjátékkal, tisztán tartják a házat, megtalálják az elveszett holmikat s könnyitenek a nehéz gondon apró segítségek által. Hanem idővel felnőnek az apró tündérék s aztán nem törődnek sokat a nyalánságokkal és játékkal, s nem ugrálnak annyit. Többet tudnak, de kevesebbet nevetnek. Aztán ha gond és munka terheli lelküket, ha maguk keresik kenyerüket, s néha bú is nehezül rájuk, akkor hozzájuk is eljönnek a kis házi szellemek, könnyitenek gondjaikon, gondoskodnak kényelmökről és újból örömet és áldást hoznak a házba.

— Milyen szép az! — kiáltá Tóni.

— Nagyon szép, — ismétlé a vén bagoly. — De mit szóljak — s ekkor úgy felborzongatta tollait, megrázta magát és szemei oly vadul forogtak és lángoltak, miszerint Tóni azt hitte, hogy tollazata meggyulad s elevenen megég, — mit szóljak a gonosz kis manókról? A lusta gyermekekről,

kik esznek-isznak s nem dolgoznak, kik betegség és fájdalom nélkül az ágyban hevernek, rendetlenséget csinálnak rend helyett, — kik, a helyett, hogy az apró bajokon segítnének, még a nagyokat is súlyosbakká teszik, s az öregeket, kik őket táplálják és ápolják, kínozzák és gyötrik?

— Oh ne beszélj így, — mondá Tóni, — az nekem nagyon roszul esik.

— Hanem remélem, ha az ilyen manók felnöttek, — folytatá a bagoly, — akkor az ő gyermekeik is, büntetésül, szintén manók lesznek, ha tapasztalják, minők voltak ők.

— Oh ne beszélj! — zokogott Tóni. — Én nem leszek manó, én házitündér akarok lenni!

— Ugy nagyon jól van, — viszonzá az öreg bagoly, fejével bólintva. — Hiszen én tudtam, hogy te értelmes gyermek vagy. Hanem gondold meg azt is, hogy a házitündéreket soha sem látni munkájoknál! Felkelnek, míg a többiek alusznak s eltiűnnek, midőn azok eljönnek. Miért? — Azt nem mondhatom meg, mert nem tudom. Tudta-e azt ős-anyám, azt sem tudom.

— Kérlek, — mondá Tóni, — most már szeretnék hazamenni, hogy mindezt elbeszéljem Jani ősémnek. Aztán hüvös is kezd lenni, s fáradt vagyok.

— Az igaz, és reggel neked is jókor kell felkelni. Ugy hiszem, jobb lesz, ha hazaviszlek.

— Tudom az utat, köszönöm szépen.

— Nem is mondtam, hogy megmutatom neked az utat, hanem hazaviszlek. Támaszkodjál rám s ölelj át.

— Inkább csak gyalog mennék, köszönöm szíveségedet.

— Ölelj át! — rivallt rá a bagoly. — Hú, hú! Milyen makacs ez a gyerek!

Tóni nem igen örömet engedelmeskedék.

— Támaszkodjál rám erősen s húnyd be a szemedet.

Tóni a vén bagoly tollas keblére hajtá fejét s behunyta szemeit, bizonyynyal várván, hogy mind a ketten le fognak esni. Feje mélyen, mélyen elmerült a lágy tollazatba, melynek, mint hívé, olyan illata volt, mint a fris szénának otthon a padláson; ekkor — egyszerre ijedten felugrott, kinyitá szemeit, és — a szénában ült a padláson, az alvó Jani mellett.

— Milyen hamar haza értem! — gondoló; — milyen pompás vén bagoly az! Mióta szememet behunytam, alig tudtam volna tized olvasni.

Hanem az még csodálatosabb volt, hogy a hold már nem világított, de hajnalodni kezdett.

— Kelj fel, Jani, — kiáltá, — valamit mondok neked.

Mig Jani felült s álmosan dörgölte szemeit, Tóni elbeszélé neki kalandját a bagolylyal.

— De hát ez mind igaz? — kérdé. — Azt akarom mondani, igazán megtörtént ez mind?

— Természetesen, hát nem hiszed?

— Oh igen, — viszonzá Jani. — Hanem én azt gondoltam, hogy ez is olyan igaz történet, mint a milyeneket a nagymama mesél nekünk. Tudod, én mindig elhiszem azokat is; de lásd, ha te magad ott voltál, akkor az egészen más.

— Ott voltam, és minden épen úgy történt, a mint mondtam, — viszonzá Tóni. — De hallod-e, ha igazán akarunk valamit tenni, akkor fel kell kelniünk, ámbár én nagyon szeretnék még az ágyban maradni. Mit gondolsz, maradjunk még fekvé? hiszen az mit sem tesz, ha még egy éjjel manók leszünk; házi tündér lesz belőlem mégis, az áll! Én nem szenvedhetem az olyan manóféle gyermekeket!

— Már én semmiesetre sem akarok manó lenni, — szóla Jani, — hiszen az nagyon rút! Hanem még nem látom be, hogyan lehetünk mi házitündérek, mikor semmit sem tudunk. Báresak nagyobb volnék!

— Ugy hiszem, én majd csak eltalálok, — felelé Tóni, öcsese példáját követve, ki már felöltözött. — Azt hiszed, én nem tudok tüzet rakni? A szobát is összetakaríthatom; csak hogy nem igen szeretem a holmikát helyre tenni, melyekkel játszottam.

A kis házi szellemek csendesen lemásztak a létrán a konyhába. Ott állt az üres tüzhely, a szemetes talaj, mely elég roszul nézett ki azzal a sok lim-lommal a hajnali szürkületben. Tóni nagyon fontos emberkének képzelé magát, midőn így körülnézett. A legjobb gyógyszere a rendetlenségnek az, ha másoknál látjuk, mert akkor legjobban felismerjük, hol van a hiba.

— Nézd csak ezt a lépcsőt, te Jani, — mondá az új házitündér, — ez a te műved. Ha felszedted volna a mohát, a helyett, hogy rajta tapostál és kihurezoltad, negyedórai munkával kevesebb lett volna.

Jani nem szólhatott ellene, csak szomorún és megszegyenülve ütötte le fejét.

— Most tüzet fogok rakni, — folytatá Tóni. — Nézd csak, itt hever még a kés és a fa, mit neked adtam, — de ez az én hibám, színtugy a posztó-hulladékok nagyanyám székénél. Mit ka-

parácsol te ott annál az egérlyuknál?

Jani örömsugárzó arczezal nézett fel.

— Mit találtam én! — kiáltá diadallal. —

Apám mértékét, melyet már egy hét óta kerestt.

— Pompás! — örvendezett Tóni. — Tedd oda varróeszközeihez. Hiszen azt mondják, hogy a házi szellemek mindent megtalálnak. Jani, menj a kertbe és áss ki néhány burgonyát, majd megsütjük reggelire. Nézd, hogy lobog a tűz!

A tűz csakugyan pompásan égett. Jani burgonyát hozott, Tóni lesöpörte a lépcsőt, kisöpörte, leporolta a szobát, letörölgette a port, megterítette az asztalt, s bebizonyítá, hogy ő csakugyan mindent nagyon jól tud elrendezni, — ha akarja.

Tudod-e mit tehetnénk még, ha időnk van, — mondá Jani, midőn a burgonyát azon vízben megmosta, mely a házi szellemeknek volt készítve.

— Hozhatnánk gombát. Apánknak igaza

van, ha mondja, hogy mi azért nem találunk soha gombát, mert mások hajnalban felszedik s elviszik a piacra. A nap éppen most kel, ilyenkor bizonyosan még találunk egynehányat.

— Oh, még elég időnk van, — mondá Tóni, s azonnal elindultak.

A harmat vastagon fődé még a gyepet az ut mellett és a hálókat, melyeket a pók egy katangtól a másikig kifeszítettek. A harmat reggeli itala a napnak. De még csak

most kelt fel, s nem volt ideje azt egészen felszörpölni. Oly üde, és kellemes volt a lég, mint később napközben soha sem, s minden hang olyan volt, mint egy távoli barátnak üdvözlő szözata. Lenn a réteken még sürűbben voltak a pókhálók elhintve a harmat-gyöngyök, de az nem tesz semmit, ha a czipőt nem kell kimélni.

A szabónak igaza volt, ilyen jókor reggel nem volt hiánya a gombának, kivált a meleg nyári eső után egy éjen át annyi ütötte fel fejét; némelyek még fűszálakat,

harasztot, vagy mohát is emeltek fejükön. A réten annyi volt a fűszeres csiperkegomba, a borsika, a jóizü királygomba fehér asztalként emelkedék ott csoportosan a mohából, sőt kucsmagombát is találtak az erdő szélén; amott a réten két loncsos szoknyáju asszony is ugyancsak szedte azt a sok gombát, s a mint lehajoltak nagy kosaraikkal hátukon, ők is úgy néztek ki, mint valami nagy gombák.

— Nézd, itt tartanak ünnepélyeket a virágtündérek, — mondá Tóni egy nagy, hófehér királygombát felvéve. — Ma éjjel nagy lakomájok lehetett, arany táljaikat és tányérjaikat elviszik magukkal, de az asztalokat nekünk hagyják, hogy megegyük.

— Szeretném tudni, vajjon az óriások megennék-e a mi asztalainkat? — kérdé Jani.

Hanem erre Tóni sem tudott felelni, s inkább hallgatott. Midőn a kendőt teli szedték gombával, haza siettek, mert attól tartottak, hogy atyjok felkel s bejön a konyhába.

Épen az asztalra tették a tálta gombával, midőn atyjok lépését hallották.

— Már jön! — kiáltá Tóni, — de nem szabad minket látnia. El hamar az ágyba!

Betartották a szájukat, hogy nevetésüket elfojtsák, hamar felmentek a létrán s a fris széna-ágyba vetették magukat.

Fáradtan, boszusan jött le a szegény szabó hálókamrájából. Minden reggel, neje halála óta, ugyanazon kétségbeejtő látványban részesült, — üres tűzhelyet és üres asztalt talált. Ezen reggeli munka a háztartásban nehéz, hálátlan dolog volt az özvegy családapa számára, és az a mindennapi gond és háztartást illetőleg, elvette minden kedvét; pedig szorgalmas, ügyes neje idejében soha sem kellett a házi dolgokkal bajlódnia. A piszkos konyha oly pusztá, és a gondolat magányos munkája mellett, hogy mennyi időt, mennyi munkát mulaszt ö el, oly leverő volt. De az idő nem áll, bármennyire kívánnók is, és a szegény szabó csak megtette, a minek egyszer meg kellett lennie, s ma reggel is lejött, úgy mint mindennap, hogy takarítson, tüzet rakjon stb.

De alig lépett a konyhába, midőn szinte visszapattant, szemeit dörzsölte, körülnézett s újra dörzsölé szemeit. A tűzhöz ment s kinyújtá kezét, — csakugyan égett, — az asztalhoz sietett s megnézte, megszagolta a gombát, — valóban jó, ennivaló gomba; — megérinté a kenyeret, a nyitott ajtóra és ablakra mereszté szemeit és a napvilágitotta, tisztán lesöpört talajra, végre leült, de megint felugrott, anyja ajtajához futott s kiáltá:

— Anyám! Anyám! Czérnási szerencsésejé visszatért!

Hanem eszébe jutott, miszerint mégis kár lenne a szegény beteges öreg asszonyt álmából felkelteni, inkább felkelti azokat a lomha fiukat, kik ugyan nem érdemlik meg ezen örömet, ámbár Tóni volt, ki oda készítette a vizet a tündérének s azzal ide csalta őt.

— Fiuk, fiuk! — kiáltá a lépcső lábánál, a házitündér eljött! — Mértékeket is megtalálta, — mondá, visszatérve a konyhába; — az nekem annyi, mintha egy napi munkát nyertem volna!

A kis háztartásban ma nagy izgultság uralkodék. A fiuk nem árultak el semmit. Az öreg anya diadalmaskodék, de nem akará meglepetését mutatni. A szabó pedig nem is igyekezett azt eltitkolni, s egésznap őszintén bámult.

— Sokszor hallottam a jó tündérekről, — mondá végre este, — s hogy némelyek látták is őket ottlenn a völgyben a nagy sziklánál tánczolni, éjjél tájban; hanem az mégis csak pompás dolog, hogy egy kanna vizért jönnek és dolgoznak! Ki hitte volna!

— Te bizony hihetted volna, ha rám hallgatsz, Tamás fiam! — kiáltá az öreg asszony hevesen. — Én megmondtam azt neked, de a fiatalok mindent jobban akarnak tudni mint az öregek!

— Én nem láttam őt, de úgy volt nekem, mintha valamit zörögni és nevetni hallottam volna.

— Anyám gyakran látta őt a házban játszani és nevetni, hiszen elbeszéltem neked.

— Hát majd kap tejet és kenyeret éjjelre, habár éjjéligen kelle is dolgoznom a biró mellényén.

Hanem a mellény már estére kész volt; a szabó maga tette oda a korsó vizet s elment aludni.

— Lásd, — mondá Tóni, midőn Janival a szénában feküdt; — az öreg bagolynak igaza van s a mellett kell maradnunk. Hanem, tudod, az nem tetszik nekem, hogy apánk minket most is olyan lusta gyermeknek tart; szeretném, ha ő tudná, hogy mi vagyunk a házi tündérek.

— Én is, — sohajtá Jani.

— Valamit mondok neked, — folytatá Tóni nagyokosan, — egyideig nem szólunk semmit, mert nem tudhatjuk, megtarthatjuk-e fogadásunkat; de ha egy ideig csakugyan telje-

sitjük, a mit magunkra vállaltunk, akkor majd megmondjuk neki. Hiszen csak egy öreg bagolynak ösanya gondolta azt, hogy annak titokban kell maradni.

A napok multak, a tündérek szilárdul megmaradtak feltett szándékuk mellett s végezték munkájukat. Nem is hinné az ember, mennyire lehetnek segélyére a családnak az ilyen kis emberkék. A szabó tündérek életének öröme voltak; s napról-napra találékonyabbak is lettek mindenféle apró kedves szolgálatok feltalálásában.

A nagymamának ezentul többé nem kellett soha összekeresnie a posztószeleteket; reggel csinosan elrendezve találta kötése mellett, s a szabó czernája és viasza soha sem tűnt el többé asztaláról. Egyszer egy közeli tanyára hitták őt a jómódu árendásához, hol több napi munkája leend. Ez kellemes, de előnyös ajánlat is volt; jó eledelre és biztos fizetésre számíthatott, s még üdítő változásra is. De mégis bántotta őt, hogy nincs kire bizhatni a házat; a fiuk azzal vigasztalták, majd elvégzi a házi-tündér, ők igyekezni fognak, hogy minél kevesebb dolga legyen. S a mester végre összeszedte ollóját, czernáját és mértékét, s utnak indult. Az öreg jómódu árendás házában nagyon kellemes időt élt át, egy asztalon ülve az ablak mellett, mely teli volt illatos, nyiló virággal; felváltva varrt és beszélgetett. A háziasszony nyájas, jó öreg volt, ki szeretett csevegni. A szabó ugyan nem szólt semmit az ő házi tündérekéről, hanem nagyon szerette volna tudni, vajjon ezen jól berendezett háztartásnál is segítenek-e a házi tündérek, s egyszer felhasználta az alkalmat, s némi czélzásokat tett arra vonatkozólag.

— Házi tündérek? — nevetett az asszony. — Oh, mester uram, én már hallottam felölök, fiatal-koromban; azt mondják, hogy igen gyorsan tudnak dolgozni. Valaki egyszer elbujt, s megleste őket.

— És hogy nézett ki? — kérde a szabó kíváncsian.

— Mint egy kis fiu, csakogy kissé nagy volt a feje. Nagyon rongyos volt a ruhája s dühösen tombolt a lábával, mert nem birt elérni a seprővel egy pókhálót. Azt mondják, hogy nagyon szeszélyesek, az egyik perczben sírnak, a másikban nevetnek.

— Kegyelmednek is van talán olyan házi szelleme?

— Dehogya! — felelé az asszony, — nekem nem is kellene. Férjem és én, mi hozzá vagyunk szokva a dologhoz, és gyermekeink segítenek, az sokkal jobb, mint hogy az ember tündérekkel és manókkal szövetkezzék. Nem, nem, — tevé hozzá nevetve. — De ha volna itt a háznál olyan kis tündér, akkor kegyelmed már tudna felöle, mert egész öltözetet csináltatnánk neki.

— Azt mondják, nem jó annak új ruhát adni, mert azt nem szeretik.

— Azt nem hiszem; a ki a rendet és tisztaságot szereti, az szereti a tiszta, jó ruhát is. Higye el, ha hozzánk jönne olyan házi szellem, mindjárt mértéket venne neki mester uram, és ruhát varrna számára.

Többet nem tudhatott meg a szabó tőle ezen tárgyat illetőleg. Midőn munkáját elvégezte, kifizették neki a bért, s a jó asszony még egy nagy darab sajtot és egy ócska zöld kabátot is tett hozzá.

— Férjemnek már szük, — mondá, — mióta annyira meghizott; még egészen jó, néhány foltot kivéve; majd csinálhat belőle egypár csinos jaklit fiai számára.

A szabó szépen megköszöné szivességét, elbucszott és hazafelé indult. Midőn a kis domblyán felment roskadt, ódon háza felé, szemébe ötlött, hogy a kert egészen másképp néz ki, a sok gaz és gyom eltűnt, az utak ki voltak tisztítva, a burgonya, kukoricza megkapálva, sőt néhány virág is tarkázta a gyepnek zöldjét, melyet azelőtt a magas dudva egészen elnyomott. A fiuk felhasználták atyjok távollétét s nappal is végezték a házi szellemek munkáját.

— Mégis csak ezmester az a kis házi-tündér! — gondolá a szabó. — Mindig szorgalmas volt? — kérde a házba lépve.

— Bizony, — mondá öreg anyja. — Minden rendben volt, Tamás fiam.

Kis idő mulva folytatta a szabó:

— Én szegény ember vagyok, de nem háládatlan. Azt nem tudom soha se visszafizetni a házi szellemnek, a mi jót értem és családomért tett, hanem az árendásné adott nekem egy majdnem új zöld kabátot, s a milyen igaz, hogy házitündériünk van, olyan igaz az is, hogy szép kabátot fog kapni! — Mit akarsz csinálni? — kiáltá az öreg

asszony. — Tamás fiam! Tamás fiam! Tán elment az eszed! Adj neki a mit akarsz, de ne ajándékozz neki új öltözetet; ha olyat csinálsz neki, akkor elmén örökre, — mondá intőleg a nagymama.

— De az árendásné is okos asszony ám, s ő is azt mondá: a ki a tisztaságot kedveli, az szereti az új, tiszta ruhát is.

— Jól van, jól, — mondá a nagymama; — tedd meg hát, ha épen akarod. Én öreg asszony vagyok s időm nemsokára lejár, hanem az új ruha elkergette egykor házunkból a tündéreket, s velök ment a szerencse is.

— Tudom én azt, édes anyám, — mondá a szabó; — az egész uton csak arról gondolkodtam s végre azon meggyőződésre jutottam, hogy tán nem volt jó nekik akkor az a ruha. De én Tóniról veszek mértéket, — azt mondják, a tündérek épen olyan nagyságuak, — s így bizonyosan jól illő csinos kabátka és mellény lesz belőle.

— A mint akarod, — sohajtá az öreg.

— Ugy gondolom, neked igazad van, apám, — mondá Tóni, — én is segítek neked a varrásnál, a mit tudok.

Másnap apa és fiu a munkánál ült, és Tóni olyan ügyesnek mutatta magát, miszerint a szabó egészen meg volt lepetve, hogy a munka olyan gyorsan halad.

— Mégis egészen más az, — szóla végre, — ha valaki segít az embernek a munkánál; jó társaságban varrni, az elősegíti a munkát. Anyád halála óta nem volt olyan jó napom. Annyit mondhatok neked, Tóni, ha mindig ilyen lennél, nem sokat törődném vele, a házi szellem marad-e vagy elmén. Szívesen odaadnám az ő segélyét a tiedért.

— Mindjárt visszajövök, — kiáltá Tóni s kirohant a szobából öcséséhez.

— El kellett szaladnom, — mondá nevetve, — mert tovább nem bírtam kitartani s majd elárultam mindent. Bárcsak inkább magának csinálta volna apám a kabátot, nem nekem.

Másnap este kész volt az öltözet, és a szabó, ámbár kissé szorult szívvvel, oda tette azt a kenyér és tej mellé.

— Majd meglátjuk! — mondá az öreg asszony.

A fiuk másnap reggel lejöttek, mint rendesen.

— Nézd csak, milyen szép! — mondá Tóni, a kabátot kiterítve, — ha kitakarítok, akkor majd felveszem.

De addig nem várhatott, s még félig sem volt készen a takarítással, midőn már felhuzta.

— Nézd csak, — ujjongott, — zöld és sárga gombok! — Oh bárcsak neked is volna olyan, Jani!

— Mégis jó, hogy ketten vagyunk, s én nem kaptam új ruhát, s így elvégezhetem a reggeli munkát.

S nagyban kezdett söpörni, míg Tóni új ruhájában tánczolt és ugrált.

— Mit is mondott a nagymama, hogyan dalolt a tündérke, midőn új ruháját meglátta? Igaz, most már tudom:

„Ihajla, uhajla,
Itt a szép új ruha,
Most már nekik nem kellek,
Most már el is mehetek!“ —

S nem gondolván a porfelleggel, melyet Jani a seprővel felvert, tánczolt annak vig nevetése mellett.

Ezen nevetés és zaj felébreszté a szabót. Gyorsan felöltözkökék s lassan lejött a lépcsőn.

— Ez bizonyosan a házi tündér, — gondolá, — látnom kell őt, hátha most utoljára jött volna!

Az ajtónál hallgatózva megállt, s hallá, mint dalolá:

„Ihajla, uhajla,
Itt a szép új ruha,
Most már nekik nem kellek,
Most már el is mehetek!“ —

Hirtelen kirántá az ajtót, s mit látott? . . .

A konyha még egészen rendetlen állapotában volt, Jani úgy hadonázott, a seprővel, mint egy boszorkány, míg Tóni a tündérke ruhájában eszeveszetten tánczolt és ugrált.

— Mit jelentsen ez? — kiáltá a meglepetett szabó, midőn magához tért.

— Hát a házi tündérek! — kiáltának a fiuk, nem bírván tovább uralkodni jókedvükön.

— Hol vannak a házi tündérek? — dörögött az apa.

— Itt vannak, mi vagyunk a házi tündérek, — felelé Tóni.

— Bolonddá akartok engem tenni? —

kiáltá a szabó haragosan. — Ez már több a tréfánál! Hol van az igazi házi szellem?

— De hát mi vagyunk az igazi házi szellemek, édes apám, — mondá Tóni siránkozó hangon. — Kérdezd meg az öreg bagolyt, ha nem hiszed, ő tudja.

A szabó észrevette, hogy a fiu igazat szólt, s végigsimitott kezével homlokán.

— Bizony vénülni kezdek, — mondá; — ha ti vagytok a házi szellemek, ki hozta rendbe a konyhát?

— Mi, — szólának.

— De ki találta meg a mértéket?

— Én, — mondá Jani.

— Ki rendezte össze a nagymama kötőszégeit?

— Mi.

— Ki készítette a reggelit, ki rakott tüzet s tartotta rendben minden eszközeimet?

— Mi.

— De mikor végeztétek mindazt?

— Mielőtt te lejöttél.

— De hiszen mindennap felkeltettelek titeket?

— Mert visszafeküdtünk az ágyba.

— De hát miért nem tettétek ezt már régen? — kérde a szabó gyanakodólag.

— Mert restek, nagyon restek voltunk.

— De hát ha ti dolgoztatok, hol vannak akkor az igazi házi tündérek? — kiáltá a szabó kezeit összecsapva.

— Itt vannak, — kiáltának a gyermekek; — oh hiszen mi annyira sajnáljuk, hogy oly sokáig gonosz manók voltunk!

Az apa és a fiuk sirva borultak egymás nyakába.

Elhíhetitek, hogy nem csekély dolog volt mindezt a nagymamának világosan megmagyarázni. Midőn végre felfogta az egészet, a szabó kissé diadalmaskodék. Mielőtt munkájához fogott, helyet készített neki az ablaknál, aztán megcsókolá őt s kérde:

— Mit szólasz mindezekhez, anyám?

— Hogy a gyermekek Isten áldása, mint mindig mondtam neked.

Dal.

Van egy tájék, — ottan csergőbb,
Fodrosabb a hegypatak,
Zöld vetés közt a pacsirták
Bájosabban dallanak.

Boldog leszek, ha meglátom
Ezt a tájat valaha;
Minden levél, minden ág itt
Míntha felém hajlana.

Ninesen e kis vidéknek tán
A világon se párja,
Oh mert hisz e kis vidék a
Szülőföldemnek tája! . . .

Földváry István.

Abulkazem Tanbury elátkozott sarui.

— Arab mese. —

Bagdadban élt egyszer egy ember, Abulkazem Tanbury, ki hét évig ugyanazon egypár sarut viselte. Valahányszor a talpa elkopott, rátett egy foltot, úgy hogy végre olyan nehezek lettek, miszerint közmondásképen szokták mondani: „Ez vagy amaz még nehezebb, mint Abulkazem Tanbury sarui“. Midőn egyszer az üvegesek vásárán járt, így szólt hozzá egy ember:

— Ma érkezett meg egy kereskedő Aleppóból roppant sok aranyos pohárral, s még most sem tudta eladni; vedd meg tőle az egész szállitmányt, s én aztán magamra vállalom az eladást a te hasznodra, s oly nagy nyereséged lesz, hogy tizszer annyit beveszesz, mint a mennyit kiadtál.

Abulkazem 60 dinárt adott érte.

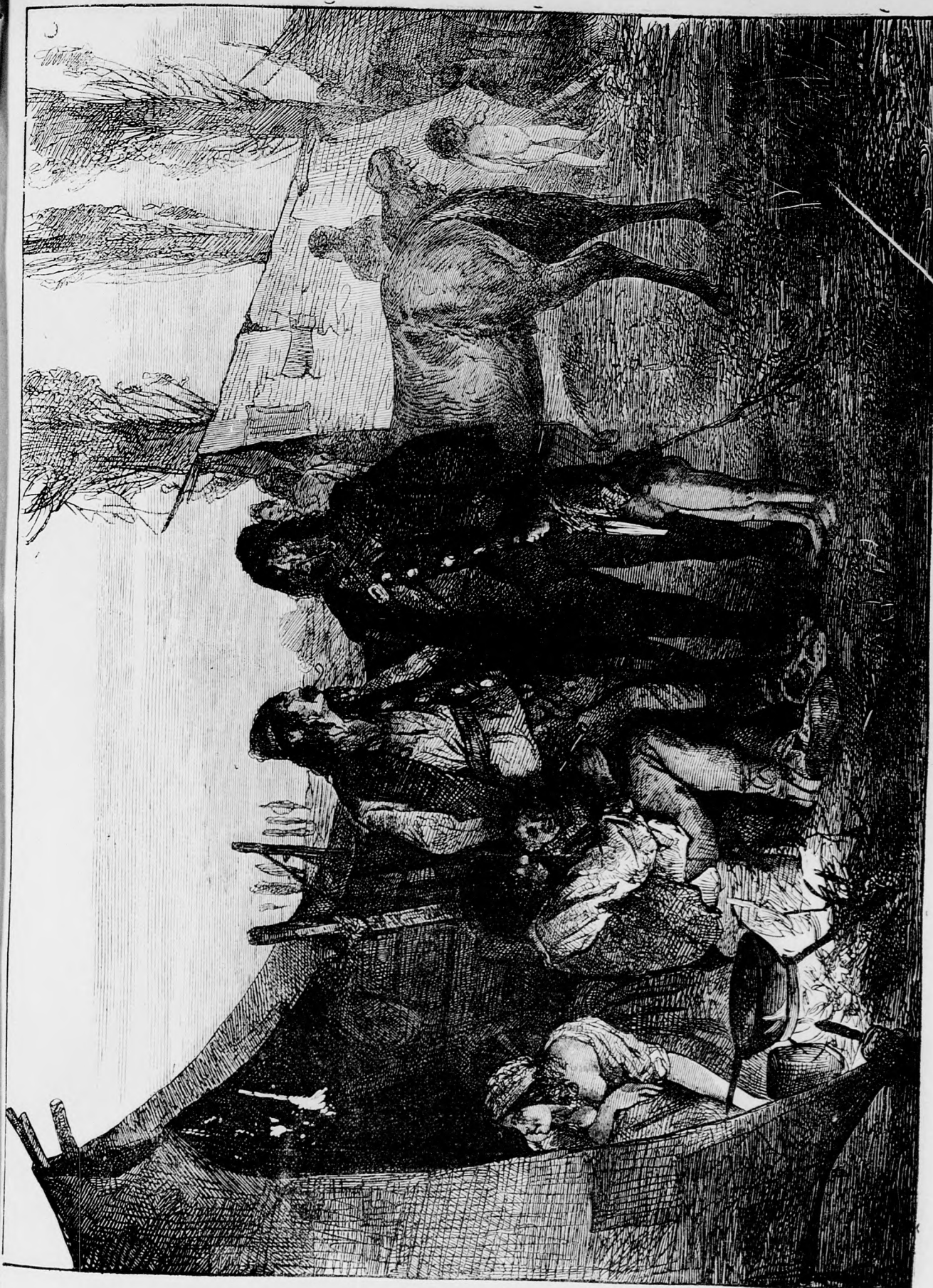
Midőn az illat-árusok piaczára jött, találkozék egy másik emberrel, ki így szólt hozzá:

— Ma érkezett meg egy kereskedő Niziből kitünő rózsaoajjal; de miután nem időzhetik itt sokáig, olesón megvehetnéd tőle; én a te számodra eladnám aztán az olajat, s egypár óra alatt kétszer annyit fogsz nyerni, mint a mennyit érte adtál.

Abulkazem ezt is megvette, szintén 60 dinárért; a rózsaoajat az aranyos üvegekbe töltötte s mindent hazavitt, hol szobájában egy deszkára állította a sarokban. Onnan

A ezigány-életből. (Lásd szövegét a 267. lapon.)

A ezirány-életből. (Lásd szövegét a 267. lapon.)

elment a fürdőbe; ott találkozték egyik barátjával, ki így szólt hozzá:

— Szeretném látni, hogy egyszer új sarut huznál a lábadra; hiszen ez már szörnyű otromba, te elég gazdag vagy s vehetsz mást.

— Magam is szeretnék újat venni, de most vásárlásokat tettem, nincs semmi pénzem.

Miután megfürdött, új sarut talált az övé mellett, s miután azt hitte, hogy tán barátja lepte őt meg ezen ajándékkal, felhuzta az új sarut s az övét ott hagyta.

Hanem az új a kadié (biró) volt, ki szintén fürdött s oda tette saruit. Midőn kijött a fürdőből, kereste saruit, de nem találta s kiáltá:

— Hej, barátim! az, a ki saruimat felhuzta, nem hagyott nekem semmit érte? —

Keresni kezdtek, s megtalálták Abulkazem saruit, melyeket minden ember ismert. A kadi azonnal oda küldte embereit s körülállták Abulkazem házát, s ott találták a kadi saruit; mindjárt elfogták s a kadi elé hozták, ki száz botot veretett a talpára, hadd tanuljon emberséget; végre miután több napig a börtönben tartotta és tetemes pénzüsszeget kellett büntetésül fizetnie, szabadon bocsátotta őt.

Midőn Abulkazem kijött a börtönből, boszusan fogta a sarukat s bedobta a Tigrisbe. Hanem véletlenül épen ott halászott egy halász, a hová bedobta, s hálójába estek, — kihuzta azokat a vízből, s kiáltá, midőn meglátta:

— Ejnye, ezek Abulkazem sarui! A mint látszik, a folyóban hagyta azokat.

Ezzel hazavitte a sarukat, hogy visszaadja gazdájoknak, de az nem volt otthon, hanem a halász látta, hogy szobájának ablaka nyitva áll, s bedobta azon a sarukat. Azok épen a deszkára estek, hol az aranyos üvegek álltak rózsaoalajjal megtöltve; az üvegek összetörttek, a rózsaoalaj szétfolyt a padlaton.

Midőn Abulkazem hazajött s a pusztitást látta, nagy jajgatásra fakadt és könnyeket hullatott.

— Milyen szerencsétlenség! — kiáltá, — ezek az átkozott saruk szerencsétlenségem okai! —

Midőn besötétedett, lyukat kezdett ásni,

hogy a sarukat majd abba temeti; hanem a szomszédok, kik ásni hallották, azt képzelték maguknak, hogy a falat akarja kiásni és őket kirabolni, s rögtön szaladtak a kadihoz s feladták őt. Ez mindjárt küldött Abulkazemért, s miután még az ásásnál találták, azonnal vasra verték és börtönbe vitték. Midőn végre sikerült neki bebizonyítani, hogy nem akart rabolni, csak a sarukat elásni, — szabadon bocsátották, hanem tetemes összeget kellett fizetnie a birónak és a szomszédoknak kárpótlásképen.

Midőn Abulkazem hazajött, szörnyen megharagudott saruira s bedobta azokat a vásártér csatornájába, hanem ott ezáltal bedugult a kifolyás, úgy hogy a rondaság le nem folyhatott s elárasztotta a vásártér. Midőn a bajnak okát keresték, meglelték a sarukat, megvizsgálták s mindjárt ráismeretek, hogy ezek Abulkazem hét-éves sarui. A kadi maga elé hívatta a saruk gazdáját, összeszidta és becsukatta őt, s még hozzá saját költségén kellett a csatornát kitisztíttatni s azonkívül még tetemes pénzbírságot fizetnie.

Midőn kiszabadult a börtönből s hazament, felkapta a sarukat, haragosan kiáltva: „Allah, Allah! hát én már sehogy sem szabadulhatok ezen saruktól? — Jól van! tehát elviselem, a míg tart, de szentül fogadom, hogy többé foltot nem teszek rá.“ —

Ezzel szépen megmosta a sarukat s a padlásablakba tette száradni; hanem egy madár rá szállt, a saru megbillent, leesett, s egy gyermeknek betörte a fejét, kit anyja arra vitt az utcán. Azonnal elvitték a sarut a kadihoz, és mindjárt megismerték, hogy ez Abulkazem saruja, — s nagy szerencsétlenségére a gyermek fiu volt és meghalt. A kadi elítélte a szegény embert, hogy nagy összeget fizessen anyjának és gondoskodjék a gyermek eltemetéséről. — Hanem Abulkazem már annyit fizetett, hogy ezen új büntetés egészen kimerítette minden vagyforrását s nagy szegénységbe döntötte őt.

Erre aztán fogta a szerencsétlen sarukat, elvitte a kadihoz s így szólt hozzá:

— Nagyhatalmu kadi! Kérlek állíttass ki nekem egy jogérvényes bizonyítványt, azt illetőleg, hogy én ezentul nem vagyok többé tulajdonosa ezen saruknak, s egyálta-

lában semmi közöm nincs hozzájuk, s így nem is vagyok felelős, ha még valami baj történik általuk.

Ezután elbeszélte a kadinak mindazon szerencsétlenségeket, melyek őt a saruk miatt érték, s milyen szomorú helyzetbe jutott a legutolsó eset által. A kadi nagyot nevetett, megajándékozta Abulkazemet s azt tanácslá neki, menjen haza, rakjon tüzet a kemenczébe és égesse meg az elátkozott sarukat. Abulkazem nagy örömmel hazasietett s azonnal követte is a kadi tanácsát, s többé semmi kellemetlenség sem érte életében.

Képek a cigány-életből.

(Folyt. és vége. — Két képpel.)

Multkor este néztük meg a cigány-tábor, nézzük meg most reggel is, de jókor kell ám felkelnünk, fiatal barátim, hogy még otthon leljük az érdemes urakat, mert ők is elindulnak majd különféle utakon a kenyérkereset után. Lám! Már is itt találkozunk a derék vajdával, ki valaha piros magyar nadrágban, kék mellényben diónyi ezüstmombbal, fényes rézüsttel vállán, pipázva, élete párjával, a kökényszemű Borával, a falu felé andalog; ő majd bekiált minden udvarba: Van-e üst foltozni való? kávédaráló reperálni! pecsétnyomó metszeni? — Ha pedig kezébe kaphatja az üstöt, akár jó, akár nem, olyan ügyesen tudja forgatni, addig nézegeti, míg csakugyan lyukat fődöz fel rajta, s aztán természetesen azt csak meg kell foltozni. Míg ő azzal dolgozik, addig Bora asszony a leányoknak és menyecskeknek szerencsét mond. Ha uri házhoz juthatnak, „nagy alázatossággal kéri meg a méltóságos, excellenciás tekintetes asszonyt, legyen olyan jóságos keresztény szívű, tartsa a szent keresztvizre azt a kis gyermeket, ki épen tegnap született, a nagyságos Uristen megáldja érte jó egészséggel,“ stb. természetesen a keresztanya csak ad valami ajándékot. Így néha háromszor is megkeresztelik a gyermeket különféle helységekből.

Itt vagyunk a táborban! Milyen sürgésforgás uralkodik már itt. Az első sátor előtt két komoly képű szép férfi beszélget; az egyik féken vezet egy pejcsikót, a közeli

mezővárosban vásár lesz holnap, oda készül vele. Bizony szép negyedfü csikó az! s milyen tüzes, nem is akar megállni. Ha vevő jön s kérdi: „Czigány, hogy adod azt a lovat?“ — már alig tud felelni, mert a csikó csak úgy tánczol két hátsó lábán. „Azt a lovat, uram?“ — kérdi viszont a cigány, s akkor a pej már szinte a levegőben jár mind a négy lábával, csupa tűz, nemes erdélyi vér. — Bizony az ám! ha elmondhatná szegény, mennyi ostorcsapást kapott már két hét óta odahaza! Rendesen így teszik az eladó lovat olyan tüzessé: egypár héttel a vásár előtt kivezetik mindennap egypárszor, a gazdája féken tartja, egy fiú hátul áll hosszú ostorral, aztán jön egy másik cigány s kérdi, mint a vásárban szokás: „Hogy adod azt a lovat?“ s valahányszor mondják: „azt a lovat,“ a gyermek irgalmatlanul rá huz az ostorral, s így nagyon hamar megtartja eszében azt a három szót, s valahányszor hallja, eszébe jut a verés, azért ágaskodik és tombol annyira a „tüzes vérű erdélyi fajta“, ha a vásárban alkuszna rá.

Hát amott a ponyvás kocsi hátánál hogy cseug-peng a kalapács, szikrázik a vas, s hangzik a vig nóta, a kalapácsütések taktusára; szeget vernek ott. A menyecske, makra pipával hófehér fogai közt, versenyt üti a vasat férjével, míg a fiatal suhancz a fuvót kezeli. Hallgassuk meg csak, mit dalol az a göndörhaju suhancz:

„Legény vagyok a gáton,
Veszek feleséget,
Hej tumbu lalala,
Hej tumbu lalala,
Rígó-bőrű,
Göndör-haju,
Bogár-szemű
Szépséget.
Veszek neki katrinczát (tarka kötő),
Paszomántos zöld szoknyát;
Megtanítom szeget verni,
Fel fog engem ébreszteni
Fúvóval, fúvóval,
Mindennap más nótával.

— Csajha more aki more rekome, nadi-kesz! — ezen, fájdalom! előttünk érthetlen szavakkal szakítja félbe a szegkovács reménydús fiának énekét, mire az kedvetlenül felel: „Devla more bibahtale, dade! — s azzal felkel s eltűnik a kocsi belsejében; hihetőleg parancsolta neki a dade, hogy vala-mit hozzon ki onnan.

Most már az apró purdék is ébrednek, és ezután kezdődik csak a zshivaj! A fiatal leányok piperézik magukat, fonják, kenik, fekete hajukat, felkötik a „katrinczát“ a piros szoknya fölé; némelyek — az előkelőbbek közül — valóságos arany- és ezüstpénzből készített nyakéket viselnek, mely gyakran több száz forint értékű, s ez képezi a leány vagyonát, melyet férjének hozand, ha nőül veszik. Pipázó, kampós orru boszorkányszerű vén asszonyok tüzet raknak a bográcsok alá, — mindenütt élénk mozgás, sürgés-forgás; oly otthonosan érzik magukat, mintha örök időktől fogva ott laktak volna.

Pedig — ha vagy egy hét múlva ismét erre sétálunk, nem találunk egyebet a puszta helyen mint szemetet, itt-ott tűzhegyeket, melyeken még néhány félig megégett üszök hever, — a gyp köröskörül tövig le van legelve, letaposva, — a vándor madarak pedig ki tudja hol merre járnak azóta, vagy melyik vidéken ütötték fel ismét szátraikat s üzik szokott mesterségeiket.

A tolvaj és az ördög.

(Mese. — Képpel.)

Egy erdőben lakott egy öreg, jámbor remete, kinek minden vagyona egy tehénből állt; ennek nagyon jól gondját viselte, s őt a kis Riska meg is jutalmazta fáradságáért: bőven adott neki jó, kövér tejet, mely szinte illatos volt a sokféle erdei füvektől, — abból a remete túrót, vaját, sajtot készített, részint pedig úgy frissében megitta, s így jó tehenkéje mindig megadta neki a napi ételmet.

Hanem egy gonoszlelkű ember, ki több ízben meglátogatta a remetét, hol tanácsot kérve tőle egy vagy más ügyben, hol a barátság örve alatt, feltette magában, hogy ő bizony ellopja a jámbor remete tehenkáját, hiszen az megélhet a nélkül is. Egy sötét éjjel el is indult, hogy szándokát végrehajtsa. Midőn már közel volt a remete lakásához, találkozott az ördöggel, ki őt mindjárt megszólította:

— Hová, havá, czimbora, ily késő éjjel?

A tolvaj erre egész őszintén bevallá gonosz szándokát, azt hívén, hogy az ördög őt tán segíteni fogja annak kivitelében, s nem is csalatkozzék, mert az ördög mondá:

— Nagyon jól van! akkor hát együtt mehetünk; engem már régen boszant az a vén remete, s most feltettem magamban, hogy őt megfojtom.

Midőn a két czimbora a remete lakához ért, az már csendes békében aludt, de az ól ajtaját este mindig beszegezte, s így nem lehetett oly könnyen a tehénhez jutni. A tolvajnak pedig az jutott eszébe: hátha az ördög nem fojthatja meg elég hirtelen a remetét, s elkezd sikoltani és fellármázza a közeli major embereit, azok aztán a remete segélyére sietnek, s ő nem lophatja el a tehenet! Így szólt tehát az ördöghöz:

— Tudod mit, segíts nekem, az ajtót kifejziteni, én aztán kivezetem a tehenet s elrejttem ott a sűrűben, aztán majd én segítek neked.

De az ördög fejében is hasonló gondolat támadt, — hátha a tehén bögni kezd, felkelti a remetét, s akkor többé nem lesz hatalma az ördögnek őt megfojthatni! Azt felelé tehát a tolvajnak:

— Nem úgy, barátom, te állj^{sz}ört az ajtónál, míg én elvégzem dolgomat benn a remetével, aztán egész biztonsággal elviheted a tehenet.

De a tolvaj erre nem akart rá állni, s elkezdtek veszekedni, — s végre a tolvaj torka szakadtából kiáltá:

— Ébredj fel, remete! Az ördög meg akart téged fojtani! —

És az ördög erre szintén ordítá:

— Ébredj fel remete! Ez az ember tehenedet akarja ellopni! —

A zajra és kiabálásra nem csak a remete, de a major népe is fölébredt; oda siettek s úgy megugrasztották a két gonoszt, hogy többé tájára sem mertek menni a remete lakának, s a jámbor öreg békében fejezé be földi pályáját. —

— — Gonoszak közt még a barátság is álnok
N. Gerő.

Szabad a vásár!

(Amerikai kép.)

Mellékelt képünk egy jelenetet ábrázol az amerikai háborúból, mely a rabszolgaság megszüntetése végett folyt. A győzelmes

néger, ki hihetőleg az inas szerepét vitte, kényelmesen nyújtózkodik a bársony pamlagon, finom havannah-szivarral fogai közt; a másik egészen elmerül a nagy zselyeszék puha párnái közé, meztelen, fekete lábait felrakva a pamlag támlájára. Hangversenyt tartanak, hegedülnek, orditnak, zongoráznak; nézzük csak, hogyan öklözi ama vas-kos, meztelábos ficzkó a gyönyörű zongorát, s mily esetlenül áll gyapjas fején a finom lovagló-kalap, mely kevés nappal ezelőtt még a ház hölgyének szép fejcskéjén diszlett.

Némelyek ugyan még tartózkodva állnak a háttérben; szegények, még hallani

északi sereg közeledésénél a dúsgazdag rabszolga-tartók megoldták a kereket, s odább álltak családjaikkal, ott hagyván mindent, a mit nem vihettek könnyen magukkal. A néger rabszolgák örömittasan várták megszabadítóikat, s mint afféle örökös nyomás alatt tartott együgyű nép, legelőször arra használták fel szabadságukat, hogy majom-szerűn utánozzák volt-uraik és kinzóik szokásait.

Megható egy csoportozat! Ott az egyik

vélik a korbács suhogását füleik körül, — de a ház szakácsa minden tartózkodást félrevetett, felült a drága zongora tetejére s ott nyaggatja a ki tudja mily nagy értékű hegedüt.

Hát az a kis fekete majom itt! Felvette a nagyságos asszony kalapját, drága selyem kendőjét, s úgy sétál végig a szobán; a másik meg ott ül az almáriom tetején, mint valóságos kis majom, a harmadik pedig a zongoránál áll, hangjegy-füzettel kezében,

s bele-bele ordit a rettenetes hangverseny macskazenéjébe.

De ki venné rosz néven e szegény ördögöknek, hogy gazdáik kényelmébe helyezték magukat; ez az első szabad mulatságuk, s azon nem csodálkozhatunk, hogy e szegény nép, melynek háta fölött folytonosan a korbács suhogott, melyet a legnagyobb butaságban és együgyűségben tartottak lenyűgözve, a porba tiporva, — a szabadság első csillámánál, mely sötét életét megvilágítja, nem képes örömet okosabb módon nyivánítani.

Csak a felvilágosodott mivelt ember tudja a szabadságot észszerűn élvezni.

Mulassunk.

Kertben van a farkas.

A farkas számára, ki az üldöző szerepét játszsza, egy nagy kört vonnak. A többi játszótárs a körön kívül áll fel; itt a farkas nem foghatja el őket, s ha a körből kilép, kiméretlenül visszakergethetik. A kívül állók így danolnak:

„Elmennék örömet a farkas kertjébe,
Hol fodros káposzták diszlenek széltébe’,
Ha a gonosz farkas mindig ott nem volna,
S lábamba fogával bele nem harapna.
Ej de csak azért is vágjuk káposztáját,
Hátha elkerüljük reánk éhes fogát.”

E közben leguggolva a káposztavágást utánozzák s igyekeznek a kertbe jutni, de úgy, hogy a farkas meg ne fogja. A kit a farkas a körön belül megüt, az lesz a farkas, s a játék újra kezdődik.

Macska és egér.]

Ezt többen játszhatják szobában vagy künn a szabadban. Egy gyermek, ki a macskát, vagyis a macska szerepét játszodja, a szoba vagy valamely más tér közepére áll vagy guggol; a többiek pedig egerek, kik körben a macska körül ülnek székekre. A macska azután kezébe vesz egy csengőt vagy valamely más csengő tárgyat, és azzal csenget vagy csörömpöl. Erre az egerek felemelkednek székeikről s körben a macska körül forognak, tánczolnak, énekelvén:

Elment, elment a macska,
Mulatni a konyhába;
Tánczol addig az egér, az egér.
Míg a macska visszatér, visszatér,
Majd, ha czinczog, akkor ám
Elfussunk egymás után!

Ezt addig éneklük, s addig tánczolnak, míg a macska csilingöl; ekkor mindenik, még a macska is, széket keres magának; a ki nem talál, macska lesz.

Kecske, kecske, hány szarvam van?

Ezen kis tréfához három játzó szükséges; egyik a kecske, ez úgy áll valahová meghajolva, hogy hátára ülhessenek; második a béka, ki a kecske hátára ül; és harmadik a részrehajlatlan bíró.

A béka ujjait tetszés szerint feltartja és kérdi: „Kecske, kecske, hány szarvam van?” A kecske találgatja, hogy hány lehet. Ha történetesen eltalálja azoknak számát, akkor a békának le kell szállani és kecskévé lenni. Ha nem találja ki, a béka új kérdést tesz fel. A bíró eldönti, hogy a kitalálás igaz volt-e vagy nem.

Krónika.

— **Gizela főhercegnő** és Lipót bajor herceg esküvője e hó 20-dikán fejedelmi fényvel ment végbe Bécsben az augusztinusok templomában. E nászünnepély alkalmából — mint már említettük — a birodalom minden részéből küldtek ajándékokat a fiatal főhercegnőnek, — a többi közt a debreczeni eszmadia-társulat egy pár pompás női topánt; ez a eszmadia-mesterség remekműve, testszinü bőrből, selyem diszitással, s nemzeti kokárdával ékesítve. Az új pár még 20-dikán este elutazott Bécsből. A boldogság angyala hintsen rózsákat utjokra! — Mint tudva van, Rudolf főherceg, a koronaörökös, rendkívül ragaszkodik nővéréhez, s szomoruan gondolt a tőle való elválásra. Mondják, hogy egyszer így szólt sógorához, Lipót herceghez: „Lásd, te otthon Bajorországban csak őrnagy vagy, míg nálunk ezredesi ranggal bírsz; tudod mit, gyere hozzánk és maradj nálunk!”

— **Debreczen egyik nevezetessége**, a Rákóczi-harang felől a következőket közli az ottani lap: A „Rákóczi harang,” mely megredése következtében újra fog öntetni, 60 mázsa súlylyal bír; újra öntetvén, 65 mázsa vagy valamivel súlyosabb lesz. E harangot Rákóczi György fejedelem, Debreczen város lakosságának a hadjáratokban rá nehezdedt terhekért mintegy viszonzásul, az 1636-ik évben ajándékozta; a harang a Rákóczi hadjáratokban az ellenségtől elfoglalt ágyukból öntetett.

E harangon következő feliratok vannak latinul:
 1. *A felső körirat:* „Ha ma szavát hallandjátok meg ne keményítsétek sziveteket.“ 95. zsolt. —
 2. *Az északi oldalon:* „Boldogok, a kik hallgatják isten igéjét, és megtartják azt. — A hitnek a halál, a hallásnak pedig isten igéje a forrása.“ —
 3. *A keleti oldalon:* „A harang az ő hasznairól: a függő harangütő az én hangszerverőm, melylyel ha megüttetem, betöltöm a léget és behatok a nyílt fülekbe, az éjjel-nappal gyorsan tűnő órákat mérlegelem, összegyűjtöm a hívek gyülekezetét, jelt adok, a halálozásokat tudtul adom.“ Riser János németprónai születésű öntött engemet 1636-ban. —
 4. *A déli oldalon:* „Örvendezem midőn mondják, hogy menjünk az Isten házába. Az igaz ember hitéből él.“ —
A nyugoti oldalon, a Rákóczi-czimer körzetében: „Nem azé a szerencse, ki az után futkos, sem nem azé, aki az után sováro, hanem azé, akinek a könyörülő Isten adja azt.“ (Rákóczy jelmondata.) —
 6. *Alsó körirat:* „E harang a debreczeni egyház használatára méltóságos Rákóczy György, Erdélyország fejedelme, Magyarország részeinek ura, a székegyek grófja kegyességéből öntetett Gyulafejevárt 1636-ban.“ E feliratok az új harangon is rajta lesznek; azonkívül e sorok fognak rajta helyt foglalni: „Ezen harang 1802-ben a nagy tűzvészkor lezuhanván, megreped; 1863-ban a repedt részek kijavítottak, később új repedést kapván, a régi alakban és feliratokkal újra öntetett 1873-ban.“

— **2000 tallérnyi jutalom.** Mult-évi juniushó 24-én alább közelebből leirt leányomat, Annát, az általam lakott Loitz melletti Treueni jószágról, Pommern porosz kerületben, elrabolták. Mind-edig minden fáradozás, ismét gyermekem birtokába jutni, hasztalan volt, s úgy sejttem, hogy valami cigány- vagy bűvész-banda kezében lesz. Azért a következőkben jogérvényes módon kötelezem magamat, legszigorubb titoktartás ígérete mellett, annak, ki elrabolt leányomat élve hozza vissza, vagy a ki volem vagy az illető hatóságokkal olyanokat tud közölni, melyek leányom visszaszerzésére vezetnek, 2000 tallért porosz pénzben kifizetni. Ha netalán valaki a gyermeket pénzben megvette s a fent megnevezett összeg fejében nekem visszaadni hajlandó volna, akkor a legeslegkötelezőbb alakban teszek ígéretet, hogy semmiképen nem fogom kutatni azon személyt, a kitől megvette. Ha pedig gyermekem többé nem élne, annak, a ki holttestét kitudja, mihelyt csak ennek azonosságát elrabolt gyermekemmel megállapítják, a fent nevezett összeg felét, az az 1000 tallért pengő pénzben biztosítok. — A bel- és külföld összes hatóságai felkéretnek, hogy ezen felhívás terjesztését lehetőleg előmozdítsák és annak oly helyeken való felfüggesztését eszközöljék, melyeket a közönség sűrűn látogat. Ugy szintén felkérjük az újságokat, hogy arról megemlékezzenek. — *Személyleírás:* Név: Böckler Anna; kor:

most 5 éves és 3 hónapos; alak: nagy, karcu; szemek: világoskék; homlok: magas, domboru; haj: világosszőke, most talán festettek; lábak és kezek: feltűnően kiesinyek; különös ismertető jel: a bal mell-szömöres alatt, egy ujjnyi távolságban $\frac{1}{2}$ hüvelyk hosszú rézsut fekvő finom forradás. Treuen, márczius 13-án. Böckler, királyi javak bérlője.

— **Szegzárdról** írják: Kratky Károly, br. Sina Simon tolnai uradalmában al-erdész, folyó évi márczius 30-án délelőtt 10 órakor az erdőben egy gyaloguton, mely a sűrű erdőn vezet keresztül, agyonlőve találtatott. A szegzárdi kir. járásbíró-ság által a helyszínén teljesített szemle, s orvos törvényszéki bonczolatból kiderült, hogy a gyilkosságot puskával, két lépésnyi távolságból kellett valakinek elkövetni. Még eddig a legkisebb nyom sincs a gyilkos személyére vonatkozólag.

A nagyvilágból.

— **IX. Pius pápa beteg.** Betegségéről ezt írják Romából: A pápát három orvos s ezeken kívül egy karmelita barát, az apostoli gyógyszerész kezeli. A csúzbántalom, a pápa bajának főoka, még nem mult el, s az orvosok félnek, hogy a lábszáron daganat fog képződni, a minnek rossz következménye lehet. A pápa szobájában mindennap misét hallgat és rendszeren áldozik. — Legujabb tudósítások szerint a pápa állapota jobbra fordult volna.

— **Vilmos császár — néger.** Midőn Andressen kapitány tavaly Hamburgból Afrika nyugati partjaira indult, egy ottani néger-fejedelem számára, a kivel barátságos lábon állott, magával vitte Vilmos császár gipsz-mellszobrát. Hogy e szobrot az idő behatásától, valamint a legyektől megóvja, Andressen kapitány sötét-barna mázzal vontatta be. Megérkezve Afrikába, e szobrot ünnepelesen átadta a fekete fejedelemnek. Miután ez az ajándékot sokáig szemlélgette, végre így szólt: „Ez tehát ábrázolja ama nagy férfunak, a ki a hatalmas Napoleon császárt megverte és elfogta. A mi azonban legnagyobb örömemre szolgál, az, hogy most megtudtam, miszerint Vilmos császár is néger.“

— **Ház-összeomlás.** Prágában nemrég nagy szerencsétlenség történt. A gyümölcsutczában egy háromemeletes házat építettek, s az épület már készen is állt, midőn egyszerre a ház egyik része borzasztó robajjal összeomlott, két munkást temetve romjai alá, kik menthetlenül odavesztek. Képzeltetni a rémülést, melyet a szerencsétlenség híre ott keltett: — hátha már behurezolkodtak volna az új házba, — iszonyu még csak rá gondolni is! Az épület másik része még fönnáll, de annyira meg van rongálva, hogy meg kellett támoogatni, s valószínűleg az egész házat újra kell építeni.

| Talányok.

- 1) — Lukács Bélától. —
 3. 2. 5. Jó, ha buzával van tele. —
 1. 2. 5. Ősz- s tavasznak hirdetője. —
 5. 4. 1. 3. 2. Szükséges kellék a háznál, —
 1. 2. 1. Találhatod posványáságnál. —
 1—5. Hajdan, midőn még ház nem volt,
 Őseink lakaul szolgált.

2) ör L | 3) ír Ó

— Süteő Margittól. —

4) gy győ | 5) W S | 6) G U G

- 7) — Wollemann Emilia- és Bélától. —

Csak téiben láthatod első szótagomat;
 Nem ismerik délen, a forró öv alatt.
 Iszonyu viharban száll, röpdes északon;
 Nálunk is soká ül a nagy hegyormokon;
 Sok állat költözik, ha ez jó, honunkból,
 Mig más nagy örömmel neki szépen hódol.
 Bár nem kedves vendég, vadászok szeretik,
 A sík talpu szánkó rajta vigan csuszik.
 Igének nevezik második szótagom':
 Így tesz a katona harcban s gyakorlaton,
 Így tettek őseink, midőn e szent hazát,
 Bár sok drága véren, mégis elfoglalák.
 Harmadik szótagom, nemkülönbén ige:
 Így tesz patkány, hőréség s a fúrge egerke.
 De elvesztvén ékét, oly taggá alakul,
 Mely a beszédrészek mellé odasimul. —
 Egészem egy virág, mit igen kedvelnek,
 Mert ő hirdetője a mulandó télnek.
 Szirmai fehérek, hagymás a gyökere.
 Ártatlan kis virág: illik gyermekemellre.

Megfejtési határidő május hó 20-dika.

A 11-ik számban közölt talányok megfejtése: 1) Szén-
 égetőnek tőkén a szeme. — 2) Egyenes. — 3) Félix.
 — 4) Egyik 19, a másik egy híjan 20. — 5) Leany-
 falu. — 6) Hatvan. — 7) Három Parka. — 8) Első
 magyar ember a király.

A 12-ik sz. talányainak értelme: 1) Bajdalu ze-
 nér. — 2) A kerek kerekét kereken kerekíti ke-
 rekre. — 3) Sajt. — 4) Azon embernek legelőször 21
 krajezárja volt. Midőn először átment a hidon, pénze
 megkétszereződvén, lett 42 krajezárja; ebből 24-et a vízbe

dobott, s maradt 18 krja. Másodszor átmenvén a hidon, a
 18 krajezárból lett 36; ebből 24-et megint a vízbe dobott,
 s maradt 12 krajezárja. Harmadszor sétálván át a hidon, a
 12 krajezárból lett 24, de ennyit a vízbe kellett vetnie,
 tehát nem maradt semmije sem.

A 13-dik sz. talányainak értelme: 1) Krinolin. —
 2) Tinta. — 3) Nem tudom én, melyik volt szebb,
 Melyik dicsőbb, melyik nagyobb,
 Az-e, a ki bedöngette
 Keleten a nagy érczkaput,
 Az-e, a ki hét vezérrel
 Döntő karján sebet vágott,
 Hogy halálíg védelmezik
 Ezt a dicső szép országot? —

4) Istenfelő. — 5) Páris.

A 14-ik sz. talányainak megfejtése: 1) Lecze-tanu-
 las. — 2) Fani. — 3) Huszár-czred. — 4) Eljen Ma-
 gyarország. — 5) Diós béles.

A megfejtéseket beküldték: Süteő Margit, Anna és
 Gizella, Muschál Ignác, Sz. Popovits J., Orosz Tamás és
 Ferencz, Buttyán János, Kovács Ilka, Lónyay Iлона és Fe-
 rencz, Szuhányi Ferencz és Anna, Zagyva Janka, Bodó
 Péter és János, Laszlavik Józsi, Sternthal Lajos, Nagy Iza,
 Majoros Elemér, Ilonka és Bella, A várgedei r. k. tanu-
 lók, Erős Juliska, Filep Erzsike és Zsuzsika, Molnár La-
 jos és Ilka, Kern Hugó, Várady Lajos, Rosenmeyer Lajos,
 A megyaszói ref. népiskola, Horhy Elemér, Szöllősy Bal-
 lázs, Danilovich Mari és Erzsike, Bubreg Iлона, Siráky
 Árpád, Pap Gyula, Lukács Béla, Vitális Róza, Pauliár
 Jenő, Kónyay Lotti, Eötvös Mari, Greiner Etelka, Kolle-
 rich Irma, Zsiros Barnabás és Sándor, Györgymester Imre,
 Képes Marg., ifj. Ludvig J., Peschker Berta, Braisz Laura,
 Szemere Emma, Drozd István, Schwarcz Terka, Wein-
 berger Sándor, Klobusiczky Erzsike, Buzalka Jozéfa és
 Erzsébet, Pollák Irma és Gizella, id. Sternthal Artur,
 Drozd József, Policzer József, Horváth Ludovika, Fied-
 ler Janka, József és Etelka, ifj. Gregus Zsigmond, Bodnár
 Boriska, Labbanz György, Kuliffay Lajos és Bella, ifj.
 Tegze Ferencz, Wollemann Béla és Emilia, Farkas Ilka és
 Katinka, Babocsay Béla, Tóth Juliska, Majoros Iлона és
 Eszter, Kinizsi Zsuzsa, Polgár Irma és Lajos, Noszál
 Gyula, Gerber Ödön, Piacsek Béla, Simon Bertalan, Kuthy
 János, Gáthy Barnabás, Pongrácz Emma, Szabó Sándor,
 Katlik György, Kleé Mariska, Imecs Iлона, Csorba Imre
 és Jani, Piros Feri, Némethy Blanka, Kis Katinka, Jám-
 bor Gizi, Madarász Ernesztine, Andreánszky Emil, Eper-
 jessy Margit, Mátyás Anna, Lónyay Iлона és Ferencz,
 Fuchs Béla, Liszka Kornél, Teleki Sándor és László.

A könyvjutalmakat sorshuzás utján elnyerték: Fi-
 lep E. és Zs., Kleé Mariska, Bodó P. és J.

TARTALOM.

A házi szellemek. Elbeszélés. (Képpel.) — Dal. Vers.
 — Abulkazem Tanbury elátkozott sarui. Arab mese. —
 Képek a cigányéletből. (Két képpel.) — A tolvaj és az
 ördög. Mese. (Képpel.) — Szabad a vásár. (Amerikai kép.)
 — Mulassunk. — Krónika. — A nagyvilágból. — Talá-
 nyok.

Figyelmeztetés. A szerkesztőség szá-
 mára küldendő levelek ekkép czimezendők:
**A „Kis Vasárnapi Ujság” szerkesz-
 tőségének. Pest, egyetem-utca 4. sz.**

Felelős szerkesztő K. Beniczky Irma.

 Aprilis 1-től kezdve teljes számu példányok még folyvást kaphatók.

Kiadja és nyomatja: Franklin-társulat, magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. Budapesten (egyetem-utca 4. sz.)